

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)
 М.В. Афанасьєв

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Менеджмент інноваційної діяльності

Вид дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова
українська

Завідувач кафедри менеджменту,
логістики та економіки

О. М. Ястремська

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри менеджменту, логістики та економіки
Протокол № 1 від 21.08.2019 р.

Розробник(-и):

Верецагіна Ганна Валентинівна, к.е.н., доц. кафедри менеджменту, логістики та економіки

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни: Розвиток економіки України пов'язано з розбудовою її структурно-інноваційної моделі. У зв'язку з цим особливого значення набуває створення умов для ефективного управління інноваціями, формування інноваційного потенціалу. Управління інноваціями вимагає від фахівців формування професійних компетенцій з інноваційного менеджменту, із управління створенням конкурентоспроможної продукції, впровадження новітніх технологій, використання прогресивних організаційних форм підприємств та їх об'єднань, застосування дієвих методів управління, забезпечення впровадження інновацій.

Здійснення інноваційної діяльності на підприємстві, що є однією з найскладніших сфер управлінської діяльності, передбачає наявність глибоких знань з економіки та фінансів, системного підходу, володіння методами економіко-математичного моделювання тощо, тобто наявність таких знань і вмінь, які дозволяють формувати і забезпечувати реалізацію інноваційних рішень і сприяють економічному розвитку підприємства в перспективі. Тож, з метою забезпечення ефективного розвитку завдяки використанню інновацій в умовах постійного зростання невизначеності середовища, слід опановувати специфічні знання. Вивчення дисципліни дає змогу отримувати компетентності, необхідні для практичної реалізації з визначенням основних напрямів інноваційного розвитку, та з визначенням доцільності витрати ресурсів в змінну їх кількісних або вартісних характеристик.

«Інноваційний менеджмент» – навчальна дисципліна, що вивчає інструментарій економічного обґрунтування й прийняття господарських рішень в галузі інновацій.

Об'єктом навчальної дисципліни є управління розвитком економічних систем та процесів, зокрема за рахунок використання інновацій.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення теоретичних концепцій та методології управління розвитком підприємств і організацій, підходів і критеріїв визначення та обґрунтування вибору програм розвитку за умов мінливого середовища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати класифікацію інновацій за різними ознаками; складові інноваційного процесу; визначення інноваційних стратегій; формування інноваційних стратегій; визначення стратегічної конкурентної інноваційної поведінки підприємств та організацій; визначення віолентів, пацієнтів, коммутантів, експлерентів; розподіл віолентів за темпами їх розвитку; визначення ключових факторів успіху для формування подальшої інноваційної діяльності; проведення SWOT-аналізу та SNW-аналізу для визначення інноваційних можливостей; планування інноваційних програм розвитку підприємств та організацій; визначення та розрахунок показників інноваційної діяльності, показників інноваційної активності та прийняття на основі значень цих показників обґрунтованих інноваційних управлінських рішень; визначення та реєстрацією об'єктів інтелектуальної власності та вміти будувати системи управління знаннями; оцінювати стан системи знань підприємства; формувати інноваційні підрозділи підприємства; формувати і розвивати інноваційну культуру на підприємстві.

Мета навчальної дисципліни: оволодіння новітніми теоретичними знаннями з питань управління інноваціями та набуття практичних вмінь і навичок щодо реалізації управління інноваційною діяльністю у швидкозмінному середовищі, розвитку інноваційного потенціалу підприємства.

Курс	4	
Семестр	1	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	32
	лабораторні	32
Самостійна робота		86
Форма підсумкового контролю	іспит	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
«Макроекономіка»	«Управління бізнес-процесами»
«Мікроекономіка»	тренінги
«Економіка підприємства»	Міждисциплінарні комплексні курсові роботи
«Менеджмент»	
«Економічний аналіз»	
«Маркетинг»	

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність здійснювати управління інноваційним розвитком підприємства	Вміння вибирати напрямки інноваційного розвитку підприємства та обґрунтовувати напрямки інноваційного розвитку
Здатність визначати інноваційний розвиток підприємства як економічну категорію	Вміння здійснювати визначення інновацій, їх класифікацію та визначати інноваційний процес, його характеристики, складові і закономірності
Здатність до визначення системи показників інноваційної діяльності промислового підприємства згідно з міжнародними підходами	Вміння проводити аналіз зовнішньої та внутрішньої позиції об'єктів інноваційного розвитку, проводити пошук та розширення нових можливостей об'єктів інноваційного розвитку та оцінювати стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу об'єктів інноваційного розвитку та обґрунтовувати пріоритетні напрямки його нарощування
Здатність до оцінки інноваційного потенціалу	Вміння проводити аналіз зовнішньої та внутрішньої позиції об'єктів інноваційного розвитку, проводити пошук та розширення нових можливостей об'єктів інноваційного розвитку та оцінювати стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу об'єктів інноваційного розвитку та обґрунтовувати пріоритетні напрямки його нарощування
Здатність до формування стратегій інноваційного розвитку	Вміння шукати та розширювати нові можливості підприємства, аналізувати зовнішню і внутрішню позиції підприємства та формувати стратегії інноваційного розвитку підприємства.
Здатність до визначення сучасних організаційних форм інноваційного розвитку	Вміння визначати форми малого інноваційного підприємництва та міжфірмової науково-технічної кооперації в інноваційних процесах, забезпечувати інноваційне лідерство та інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства
Здатність до управління знаннями	Вміння визначати роль системи знань, бази знань і інтелектуальної власності, системи знань і системи управління знаннями, та їх оцінка.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Інноваційний розвиток підприємства.

Інноваційний розвиток підприємства як економічна категорія. Інновації, їх класифікація. Інноваційний процес, його характеристики, складові і закономірності

Тема 2. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства.

Еволюція управління дослідженнями і розробками. Типологія стратегій інноваційного розвитку підприємства.

Тема 3. Формування стратегій інноваційного розвитку.

Формування стратегій інноваційного розвитку підприємства. Принципи розробки стратегій інноваційного розвитку. Пошук та розширення нових інноваційних можливостей. Аналіз зовнішньої та внутрішньої позиції об'єктів інноваційного розвитку. Визначення ключових факторів успіху в розробці стратегій інноваційного розвитку.

Тема 4. Планування стратегій інноваційного розвитку.

Ризики, пов'язані з реалізацією інновацій. Планування стратегій інноваційного розвитку

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Система показників інноваційного розвитку підприємства.

Система показників інноваційної діяльності згідно з міжнародними підходами. Економічні показники інноваційної активності підприємства.

Тема 6. Формування і розвиток інноваційного потенціалу підприємства.

Інноваційний потенціал підприємства як складна економічна категорія. Методичні підходи до оцінки інноваційного потенціалу промислового підприємства.

Тема 7. Управління знаннями.

Еволюція розвитку організаційних систем і система знань. Роль системи знань, база знань і інтелектуальна власність. Життєвий цикл знання. Система знань і система управління знаннями, та їх оцінка.

Тема 8. Організаційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства.

Множинність організаційних форм і функцій фахівців інноваційній діяльності. Форми малого інноваційного підприємств та міжфірмова науково-технічна кооперація в інноваційних процесах. Інноваційне лідерство та інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання

студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту складати іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з цієї навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні завдань на лабораторній роботі;

виконання та захист лабораторних робіт;

захист завдань за темами.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час лабораторних занять та виконання індивідуальних завдань за темами проводиться за накопичувальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з літературою;

уміння поєднувати теорію з практикою під час розв'язання задач, проведення розрахунків під час виконання індивідуальних завдань, та завдань в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. Під час оцінювання індивідуальних завдань за темами оцінюється якість, самостійність та своєчасність виконання завдань згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Проведення поточно-модульного контролю. Поточно-модульний контроль здійснюється два рази за семестр (один раз у рамках вивчення змістового модуля) та оцінюється за трьома складовими: практичний модульний контроль, теоретичний модульний контроль і модульний контроль виконання завдань за темами. Оцінка за практичну складову модульного контролю виставляється за результатами оцінювання знань студента під час захисту лабораторних робіт та завдань за темами. Теоретичний модульний контроль здійснюється у письмовій формі, у вигляді контрольних опитувань і проміжного тестового контролю – модульних письмових контрольних робіт згідно з графіком навчального процесу.

Оцінка за теоретичну складову виставляється за результатами контрольних опитувань і тестового контролю.

Оцінка за завдання за темами виставляється за результатами оцінювання знань студента під час захисту завдань і враховує своєчасність їх виконання.

Для підведення підсумків роботи студентів із змістового модуля виставляється підсумкова оцінка, яка складається з оцінок за поточно-модульний контроль.

Письмова модульна контрольна робота проводиться 2 рази за семестр та включає практичні і тестові завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями є: глибина і якість знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, навички і прийоми виконання завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та оброблення, самореалізація під час лекційних та лабораторних занять.

Критеріями оцінювання є:

здатність проводити критичне та незалежне оцінювання певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подання матеріалу;

оформлення роботи.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних ситуацій (два стереотипних, два діагностичних та одне евристичне завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Розподіл балів за тижнями

(вказати засоби оцінювання згідно з технологічною картою)

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Лабораторні заняття	Завдання за темами	Письмова контрольна робота	Усього
Змістовий модуль 1.	Тема 1	1 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 1	2 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 2	3 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 2	4 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 3	5 тиждень	1	1	1	6	9
	Тема 3	6 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 4	7 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 4	8 тиждень	1	1	1	-	3
Змістовий модуль 2.	Тема 5	9 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 5	10 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 6	11 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 6	12 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 7	13 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 7	14 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 7	15 тиждень	1	1	1	-	3
	Тема 8	16 тиждень	1	1	1	6	9
	Іспит		-	-	-	-	40
Усього			16	16	16	12	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

5. Рекомендована література

Основна

1. Верещагіна Г.В. Інноваційний менеджмент: конспект лекцій – Харків: Видавничий дім "ІНЖЕК", 2010. – 240 с.
2. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: навчальний посібник / Під загальною редакцією д.е.н., професора Ястремської О.М., к.е.н., доцента Верещагіної Г.В. Х.:ВД «ІНЖЕК», 2010. – 398 с. Укр. мова.
3. Управління інноваційною діяльністю: Монографія / Під загальною редакцією д.е.н., професора Ястремської О.М., к.е.н., доцента Верещагіної Г.В. Х.:ВД «ІНЖЕК», 2010. -404 с. Укр. мова
4. Інноваційний менеджмент : методичні рекомендації до лабораторних робіт для студентів спеціальності 073 "Менеджмент" першого (бакалаврського) рівня / укладач Г. В. Верещагіна. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 47 с.
5. Інноваційний менеджмент : методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 073 "Менеджмент" першого (бакалаврського) рівня / Г. В. Верещагіна – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 48 с.

Додаткова

6. Інноваційна та науково-технічна сфера України [Текст] : моногр. / Б. В. Гриньов, Д. В. Чеберкус, В. С. Шовкалюк та інші ; під загал. ред. Б. В. Гриньова. – К. : НТУУ «КПІ» ВПІ ВПК «ПОЛІТЕХНІКА», 2012. – 88 с.
7. Закон України “Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків” від 16 липня 1999 р. № 991-XIV -[Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

8. Бабаєва А. Д. Інновації в інтегрованих маркетингових комунікаціях : дипломна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра: спец. 6.030601 «Менеджмент»/ А. Д. Бабаєва. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016.
9. Інвестування в інноваційну діяльність. Проблеми та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.justinian.com.ua/article.php?id=3025
10. Карпець О. С. Удосконалення методології оцінки інноваційного потенціалу підприємства з урахуванням синергетичного ефекту / О. С. Карпець, І.М. Чуйко, Т. А. Чухлебowa // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2016. – Том 2, № 21. – С. 117-128. – Режим доступу: <http://fkd.org.ua/article/view/91751/87545>
11. Полякова О. Ю. Україна: реанімація інновацій / О. Ю. Полякова, В. О. Шликова // БІЗНЕС ІНФОРМ. 2017. – № 3. – С. 123 – 129. http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-3_0-pages-123_129.pdf
12. Про інноваційну діяльність: Закон України № 40-IV від 04.07.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.in.gov.ua/index.php?get=55&law_id=23
13. Сутність і причини інноваційної діяльності підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.5dp.com.ua/content/view/1305/48/
14. Фактори інноваційного розвитку підприємств. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.experts.in.ua/ua/baza/analitic/detail.php?ID=11391
15. Черноіванова Г.С. Проблеми фінансування інноваційної праці та визначення її трудомісткості / Г.С. Черноіванова // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2018. – Том 1, № 24. – С. 221-228. – Режим доступу: <http://fkd.org.ua/article/view/128360/124708>
16. Інноваційний менеджмент. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=951>
17. Iastremska O. Investment and innovative development of industrial enterprises as the basis for the technological singularity / O. Iastremska, H. Strokovych, O. Dzenis, O. Shestakova & T. Uman // Problems and Perspectives in Management. – 2019. – Vol. 17. – Is. 3. – P. 477-491. <https://businessperspectives.org/journals?task=callelement&format=raw&itemid=12548&element=e46cdb75-ca7e-4c69-97ee-741acaab6046&method=download&args%5b0%5d=0>
18. Labunska S. Asset and cost management for innovation activity / S.Labunska, M.Petrova & O.Prokopishyna // Економічний часопис-XXI. – 2017. – № 5-6. – С. 13-18. – Режим доступу: <http://soskin.info/userfiles/file/Economic-Annalspdf/DOI/ea-V165-03.pdf>
19. Labunska S. Cognitive analytical tools for cost management of innovation activity / S. Labunska, R. Karaszewski, O. Prokopishyna, I. Iermachenko // Problems and Perspectives in Management. – 2019. – Vol. 17. – Is. 1. – P. 395–407. https://businessperspectives.org/journals?task=callelement&format=raw&item_id=11824&element=e46cdb75-ca7e-4c69-97ee-741acaab6046&method=download&args%5b0%5d=0

20. Oliinyk V. Optimal Control over the Process of Innovative Product Diffusion: The Case of Sony Corporation / V.Oliinyk, O.Kozmenko, I.Wiebe, & S.Kozmenko // Economics&Sociology. – 2018. – Vol.11. – No.3. – P. 265 – 285. http://www.economics-sociology.eu/files/16_597_Kozmenko%20et%20al.pdf

21. Pererva P. Improvement of the Method for Selecting Innovation Projects on the Platform of Innovative Supermarket / P. Pererva, O. Besprozvannykh, V. Tiutlikova, V. Kovalova, O. Kudina, O. Dorokhov // TEM Journal. – 2019. – Vol. 8. – Is. 2. – P. 454-461. – Режим доступа: http://www.temjournal.com/content/82/TEMJournal May2019_454_461.pdf